

Jaarverslag 2014 Nederlandse Tuinenstichting

Inhoudsopgave

	Pag.
1 Inleiding	3
2 Doelstelling, missie en kerntaken	4
3 Bestuur	5
- Beleidsdag 2014	6
- Relaties	6
- FIM	7
- Opleiding 'Groen Ruimtelijk Erfgoed'	7
4 Bureau	7
- Activiteiten in 2014	7
5 Excursiecommissie	8
- Excursies	8
6 Monumentencommissie	9
- Onderwerpen	11
- Rapporteurs/adviseurs groen erfgoed	11
7 Open Tuinen Commissie	12
- Open Tuinen Gids 2014	13
- Open Tuinen Gids 2015	13
- Regiodagen Open Tuineigenaren	13
- Nieuwe tuinen	13
- Tuin van de maand	13
- Tuinjournaal	13
- PR	13
8 Publicatiecommissie	13
9 Redactiecommissie	14
- Het Tuinjournaal	14
- Tuinjournaal maart 2014	15
- Tuinjournaal juni 2014	15
- Tuinjournaal september 2014	15
- Tuinjournaal december 2014	16
10 Commissie Sociaal Tuinieren	16
11 Websitecommissie	17
12 Lustrumcommissie	18
13 Overige activiteiten	18
- Sneeuwklodjesdagen	18
- Vrijwilligersdag 2014	18
- Beurzen	19

1 Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag 2014 van de Nederlandse Tuinenstichting (NTs).

In maart 2014 werden de vernieuwde statuten gepasseerd, waardoor de NTs haar maatschappelijke functies kan blijven vervullen gegrondvest op eigentijdse statutaire bepalingen. De vernieuwde statuten zijn mede tot stand gekomen, na opstelling van het nieuwe beleidsplan 2014-2016 vorig jaar.

In 2014 is gestart met werken volgens het Beleidsplan 2014-2016. Eén van de belangrijke speerpunten uit het Beleidsplan is een strategisch financieel plan te ontwikkelen, zodat meer geld gegenereerd kan worden naast de gebruikelijke donateurgelden. Daarbij werd het 'Periodiek Schenken' ontwikkeld en geïntroduceerd. De werkgroep Nieuwe Trends werd opgericht om voeling te krijgen met nieuwe trends in de (tuin)wereld waar de NTs op kan inhaken. Deze werkgroep, waarin zitting hadden: Béline Geertsema-Key, Marjorie Gisolf-Smit, Robertien Aberson, Suzanne Kooij, Michaël Bakker en Bastiaan Piloo, is begonnen met het in kaart brengen van diverse maatschappelijke trends op het gebied van tuinen en parken. Verhoging van het aantal donateurs blijft voor het voortbestaan van essentieel belang om de stichting financieel gezond te houden. Voorlichting en activiteiten ten behoeve van het in stand houden van tuinen en parken en het wijzen op het belang van parken en tuinen voor een gezonde leefomgeving, waarbij vormgeving en onderhoud van essentieel belang zijn, blijven speerpunten van de NTs. Een lustrumcommissie werd ingesteld om de viering van het 35-jarig bestaan in 2015 voor te bereiden.

De doelstellingen van de NTs worden onderschreven door donateurs en een groot aantal deskundigen die op vrijwillige basis zich in de diverse commissies inzetten voor de activiteiten. Er wordt gewerkt zonder overheidssubsidie.

De NTs heeft een ANBI (Algemeen Nut Beogende Instelling) status. Daarmee voldoet de stichting aan de bepalingen zoals vermeld in art. 32 van de successiewet, hetgeen inhoudt dat giften aan de NTs aftrekbaar zijn voor de belasting.

Volg ons op

Nederlandse Tuinenstichting

NTs-nieuwsbrief

Januari 2014

Welkom bij onze gloednieuwe NTs-nieuwsbrief

Wij zijn er trots op, u de eerste digitale nieuwsbrief van de Nederlandse Tuinenstichting te kunnen mailen. Zo kunnen wij u beter en sneller

In 2014 startte de NTs met de digitale NTs-nieuwsbrief, een medium dat goed bleek aan te slaan bij onze donateurs.

2 Doelstelling, missie en kerntaken

Doelstelling (artikel 2 van de statuten)

1. De stichting heeft ten doel de instandhouding en de bescherming van tuinen en parken, waar onder groen erfgoed, in Nederland, met name die van belang zijn door:
 - a. vormgeving;
 - b. beplanting;
 - c. cultuurhistorische waarde;
 - d. ligging;
 - e. ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten.
2. Zij tracht haar doel ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde tuinen en parken onder meer te verwezenlijken door:
 - a. het vergroten van de maatschappelijke betrokkenheid en de publieke belangstelling;
 - b. het (laten) inventariseren;
 - c. het (laten) adviseren ten aanzien van (wettelijke) bescherming, herstel, beheer en zo nodig aanpassing aan nieuwe ontwikkelingen;
 - d. het in en buiten rechte opkomen voor deze tuinen en parken, waar onder groen erfgoed, die bedreigd worden met verwaarlozing, vermindering of teloorgaan;
 - e. het geven van voorlichting;
 - f. het organiseren en stimuleren van kennisontwikkeling en –overdracht, alsmede van daadwerkelijke steunverlening;
 - g. het werven van fondsen;
 - h. het verrichten van alle verdere handelingen, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.
3. De stichting beoogt niet het maken van winst.

De NTs organiseerde eind augustus 2014 een Kwekerijdag bij Kwekerij De Goede Aarde te Biervliet. De dag werd zeer gewaardeerd door de deelnemers.

Missie

De Nederlandse Tuinenstichting (NTs), opgericht in 1980, streeft naar de instandhouding van tuinen en parken die van belang zijn door vormgeving, beplanting, cultuurhistorische waarde, ligging en ensemblewaarde in samenhang met gebouwde of andere objecten.

Centraal staan: instandhouding, herstel, beheer, voorlichting en kennisoverdracht.

De NTs streeft tevens naar breed maatschappelijk draagvlak voor parken en tuinen in het algemeen.

De NTs fungeert als 'trait d'union' tussen professionals en het geïnteresseerde publiek.

Kerntaken

- Bijdragen aan bescherming en behoud van hedendaagse en historische buitenplaatsen, bijzondere parken, tuinen en stedelijk groen;
- Ter beschikking stellen van expertise aan overheden en particulieren;
- Vergroten van kennis en bewustzijn ten aanzien van groen cultureel erfgoed;
- Doen van onderzoek naar tuin- en landschapsarchitecten en daarover publiceren;
- Openstellen van tuinen van donateurs voor donateurs om daarmee kennisuitwisseling te bevorderen.

De manier waarop de NTs de missie uitdraagt bestaat uit twee belangrijke pijlers:

1. Voorlichting, kennisoverdracht, streven naar meer betrokkenheid en draagvlak bij een breed publiek

De NTs voert ook activiteiten uit die betrekking hebben op voorlichting, kennisoverdracht en het vergroten van betrokkenheid en draagvlak met betrekking tot groen cultureel erfgoed.

De commissies die deze taken uitvoeren, zijn:

- De Excursiecommissie
- De Open Tuinencommissie
- De Publicatiecommissie
- De Redactiecommissie van het Tuinjournaal
- De Commissie Sociaal Tuinieren
- De Websitecommissie

De activiteiten die hiermee samenhangen, zijn:

- de jaarlijkse publicatie van de Open Tuinen Gids
- de organisatie van regionale bijeenkomsten van Open Tuin Eigenaren
- het opsporen van mooie nieuwe tuinen die niet op de hoogte zijn van het bestaan van de NTs
- de uitgave van het Tuinjournaal, 4x per jaar
- de organisatie van excursies
- de publicatie van studies over tuin- en landschapsarchitectuur
- de organisatie van speciale evenementen en projecten
- de organisatie van het Sociaal Tuinieren programma
- informatievoorziening en -uitwisseling via de website, Twitter, LinkedIn en Facebook
- het regelmatig uitbrengen van een Nieuwsbrief aan relaties en belangstellenden

Het NTs-bureau is betrokken bij de uitvoering van deze taken.

2. Bescherming, instandhouding, lobby

Bij bescherming en in stand houden van groen erfgoed is met name de Monumentencommissie (MC) van de NTs betrokken.

3 Bestuur

In 2014 was het NTs bestuur als volgt samengesteld:

- Beline Geertsema-Key, voorzitter, Open Tuinencommissie.
- Hein Krantz, vice-voorzitter
- Gea de Groot - Op den Brouw, secretaris (tot maart 2014), penningmeester (vanaf maart 2014)
- Robert Kreder, penningmeester (tot maart 2014)
- Michaël Bakker, secretaris (vanaf maart tot december 2014)
- Lara de Graaf, secretaris (vanaf december 2014)
- Annemiek Tromp, Monumentencommissie
- Carla de Jonge, excursiecommissie (tot maart 2014)
- Michiel Plomp, excursiecommissie (vanaf maart 2014)
- Marianne van Lidth de Jeude, publicatiecommissie (tot maart 2014)
- Emilie Horst-Goossens, PR, Lustrum Commissie, Redactiecommissie

- Robertien Aberson, Sociaal Tuinieren commissie, Lustrumcommissie

Het bestuur heeft in 2014 7 maal vergaderd. Bij de vergaderingen was mw. Suzanne Kooij aanwezig als hoofd bureau. In de zomer werd het afscheid van twee bestuursleden die zich langdurig voor de NTs hebben ingezet, Carla de Jonge en Marianne van Lidth de Jeude, feestelijk gevierd. Robert Kreder gaf er de voorkeur aan zonder extra aandacht afscheid te nemen.

Beleidsdag 2014

Op 29 november 2014 vond ten huize van de voorzitter, Beline Geertsema-Key, de jaarlijkse beleidsdag plaats. Hierbij was een brede vertegenwoordiging vanuit de NTs aanwezig. De uitvoering van het Beleidsplan 2014-2016 werd geëvalueerd, waarbij geconcludeerd wordt dat de meeste voor 2014 geplande acties zijn uitgevoerd. Het lustrum 2015 werd voorbesproken, dat als thema 'Tuinen van de Toekomst' heeft. Er werd gesproken over de proactieve rol die van de rapporteurs/adviseurs van de Monumentencommissie gevraagd zal gaan worden. Besloten werd, een persmoment te maken van het aanbieden van de Open Tuinen Gids 2015. Het 'Tuin van de Maand' plan werd gelanceerd. De Periodiek Schenken actie wordt voorbesproken. Afsproken werd, dat tijdens beurzen mensen zich met korting als donateur kunnen inschrijven.

Relaties

In 2014 hadden bestuur en hoofd bureau rond diverse onderwerpen met de volgende externe relaties contact:

- Iona Stichting
- Mathijs Schouten
- Erven de Jager
- Onze Eigen Tuin
- Cascade
- Appeltern
- Noord-Hollands Landschap
- KNOB
- Kwekerij Abbing
- Eric Blok/René Dessing iz Restauratiebeurs
- Woningbouwcorporatie Eigen Haard
- Zorginstelling Cordaan
- Rosa Spierhuis
- AES Energiebedrijf
- Kwekerij De Goede Aarde
- Remmerstein
- Wiltfang
- Universiteit Wageningen
- Zuylenstein

Federatie Instandhouding Monumenten (FIM)

De Federatie Instandhouding Monumenten (FIM) is de koepelorganisatie voor collectieve belangenbehartiging op het gebied van gebouwde, archeologische, groene en mobiele monumenten richting de politiek. De NTs is lid van deze organisatie, vertegenwoordigd door Hein Krantz.

Doelen

- Uitwisseling betreffende de bescherming, instandhouding en/of het beheer van gebouwde, archeologische, groene, en mobiele monumenten.
- Gezamenlijke visies formuleren over beleid ter bescherming, instandhouding en/of beheer.
- Visies uitdragen op politiek en ambtelijk niveau.

De ledenvergadering van de FIM komt tweemaal per jaar bijeen.

Opleiding 'Groen Ruimtelijk Erfgoed'.

Helaas is de opleiding 'Groen Ruimtelijk Erfgoed' aan de HAS in 's Hertogenbosch, dit jaar niet gestart wegens een tekort aan deelnemers. De 'Vereniging Kennisontwikkeling Groen Erfgoed' (VKGE), die de cursus inhoudelijke invulde, beraadt zich op een vervolg. Marianne van Lidt de Jeude werd opgevolgd door Hein Krantz als vertegenwoordiger van de NTs in deze Vereniging.

4 Bureau

In 2014 waren de volgende bureaumedewerkers werkzaam:

- Suzanne Kooij, Hoofd Bureau voor 16 uur per week; zij voert deze werkzaamheden uit vanuit haar bedrijf Ars memorandi, en werd hierin sinds 2013 ondersteund door Josje Engel, die als freelancer voor Ars memorandi werkzaam is en voor de NTs, in opdracht van Suzanne, diverse werkzaamheden op afroepbasis uitvoert.
- Ellen Kickhefer voor de donateuradministratie, telefoon-, post- en mailbeantwoording voor 18 uur per week. Ellen was in 2014 langdurig ziek en werd in deze periode vervangen door Marleen Kooij.

De boekhouding werd extern bijgehouden door dhr. A. (Arie) van Driel.

Activiteiten in 2014

-Werkgroep Nieuwe Trends

In 2014 werd het nieuwe beleidsplan operationeel.

-Social media

Het nieuws van de NTs is te volgen via Twitter, LinkedIn en Facebook. Vooral op Facebook (Nederlandse Tuinenstichting en Sociaal tuinieren) en LinkedIn is de NTs actief en heeft daar inmiddels veel volgers. De berichten die vanuit het bureau en door vrijwilliger Hanneke Jelles verspreid worden, sluiten goed aan op onze doelgroep en worden goed gewaardeerd.

Fondsen- en sponsorwerving

In 2014 is een deel van de inkomsten binnengekomen van fondsen en sponsors die zijn geworven voor het Project Sociaal Tuinieren 2014-2015. Van de volgende fondsen is in 2014 een bijdrage ontvangen:

• P.W. Janssen Friesche Stichting	€ 1.500
• Woningstichting Eigen Haard	€ 8.000
• Stichting Amsterdamsch Fonds	€ 1.500
• Janivo Stichting	€ 1.500

Daarnaast ontving de NTs voor dit project een anonieme schenking van € 5.000.

Diversen

Het aantal donateurs per 1-2-2014 was ca 2700. Op papier is het aantal donateurs teruggelopen met plm. 100. Dit is een gevolg van het opschonen van het bestand. Niet-betalende donateurs werden verwijderd uit de administratie. De achteruitgang wordt niet toegeschreven aan een verminderde belangstelling voor het werk van de NTs.

5 Excursiecommissie

De excursiecommissie was in 2014 als volgt samengesteld:

- Carla de Jonge, scheidend voorzitter (NTs bestuurslid)
- Michiel Plomp, aantredend voorzitter (NTs bestuurslid)
- Hetty Benschop
- Marjorie Gisolf-Smit
- Roswitha Kleipool-de Regt
- Ysk Vondeling
- Anne Wolff
- Lisette van Zandvoort-Gerritsen

In 2014 werden 3 excursies georganiseerd:

Zaterdag 31 mei: *Parels in de IJsselvallei* (busexcursie)

Bezocht zijn de 'Brummense Overtuin', tuin 'het Rhienderenseveld', en de tuin van Huis Voorstonden. Mevrouw I. Hoogenberk (haar familie bewoont Huis Voorstonden sinds 1977) gaf een

lezing over de geschiedenis en de restauratie van de Havezate en de bijbehorende tuin.
De laatste is deels ontworpen door J.D. Zocher.
Organisatoren: Carla de Jonge en Lisette van Zandvoort
Aantal deelnemers 49

Zaterdag 30 augustus: *Het onbekende Drenthe: peren, veen en tuinen* (fietsexcursie)

De fietsroute ging van Meppel naar Ruinen waar Drs. Anne Wolff, projectleider Kenniscentrum Landschap, R.U. Groningen een lezing hield over de ontstaansgeschiedenis van het landschap van ZO Drenthe. Vervolgens fietsten we langs de 7 km lange, met peren beplante Dr. de Larijweg naar 'De Luie Tuinman' van Jan en Nicolette Nauta in Ruinen. Op de route terug naar Meppel bezochten we de tuin van Joke Kuiperij in Koekange.
Organisatoren: Anne Wolff, Ysk Vondeling en Lisette van Zandvoort
Aantal deelnemers: 25

Zaterdag 13 september: *Twee landgoederen rond de Belgisch-Nederlandse grens* (eigen vervoer)

's Ochtends stond de boerderij Jorissenhoeve van de familie Lambregts in Schijf op het programma en 's middags het landgoed Hemelrijk in Essen (België) van de familie De Belder. Hemelrijk is een 107 hectare grote verzameltuin met duizenden bomen en heesters. Tuin is deels vormgegeven door Russell Page. Twee uitstekende gidsen leidden ons rond.

Organisatoren: Hetty Benschop en Marjorie Gisolf-Smit
Aantal deelnemers 40

6 Monumentencommissie

De MC geeft onafhankelijk advies aan particulieren, instellingen en overheden met betrekking tot de bescherming, instandhouding en ontwikkeling van groen erfgoed. Zij entameert ook onderzoek naar historische en hedendaagse tuinen, parken en cultuurhistorische landschappen en hun ontwerpers en beheerders. Ook de bescherming van bijzonder en/of kenmerkend plantensortiment vormt een speerpunt. Haar leden en rapporteurs/adviseurs zijn actief betrokken bij de projecten.

De MC heeft tevens een monitorfunctie: het signaleren van problemen in behoud en beheer van historische en actuele tuinen, parken en cultuurhistorische landschappen, het mobiliseren van overheden en de publieke opinie zodra dit groen wordt bedreigd. Deze activiteit betreft in sommige gevallen particuliere tuinen, maar richt zich ook, ongeacht hun eigendomssituatie, op landgoederen, buitenplaatsen, landgoedbiotopen en openbaar groen, zoals stadsparken, begraafplaatsen en singels.

Naar aanleiding van meldingen vanuit 'het veld', bezorgde burgers, actievoerende groepen, alerte donateurs, komt de MC in actie. Samen met haar provinciale rapporteurs onderzoekt zij welke hulp geboden is, die kan variëren van een informatief telefoongesprek tot begeleiding van projecten. Verslag van haar activiteiten wordt gedaan via de website, in het Tuinjournaal en in het MC-jaarverslag.

Mede op initiatief van de NTs werd een onderzoek uitgevoerd naar de cultuurhistorische waarde van de Walburg Tuinen. Doel van het onderzoek was het onderbouwen van acties ter behoud en verdere ontwikkeling van de Tuinen. Het rapport (januari 2014) brengt niet alleen de cultuurhistorische aspecten in beeld maar ook de beplanting, ecologie en gebruikswaarden. Het onderzoek werd verricht door Harmen Bergmans, Marc de Jager, Wilco Versprille, Teun Vleerbos, Sloerd Wissing en Arjen Topper, 4e jaars studenten van de Hogeschool van Hall-Larenstein, onder begeleiding van o.a. Willem Verhoeven, lid van de Monumentencommissie en rapporteur voor Noord-Brabant. Het rapport kan op onze website worden gedownload. Hierboven een foto van de studenten die het onderzoek uitvoerden.

In 2014 was de Monumenten Commissie als volgt samengesteld:

- Annemiek Tromp, voorzitter (NTs bestuurslid)
- Christie Weduwer, secretaris
- Henk Barkhof
- Piet Bakker,
- Jan Willem Edinga
- Hanny van der Heide, regiocoördinator Noord Nederland
- Lenneke Berkhout, regiocoördinator midden Nederland
- Willem Verhoeven, regiocoördinator Zuid Nederland

Adviseurs: Mariël Kok vanuit de RCE en Carla Scheffer vanuit de gemeente Wassenaar

Ondersteuning door het bureau berustte bij Suzanne Kooij.

De MC kwam in 2014 zes keer bijeen, te weten op 29 januari, 19 maart, 23 april, 16 juli, 29 oktober en 10 december.

De MC levert ook een bijdrage aan elk Tuinjournaal.

In 2014 was de MC betrokken bij de volgende onderwerpen

- het Julianapark in Utrecht (aanwijzing gemeentelijk monument)
- Arcen (advies en waardestelling, procedure aangespannen n.a.v. beoogde nieuwbouw)
- de Wildbaan in Leuvenheim (laanbeplanting)
- Rosa Spierhuis Laren NH (bedreiging Mien Ruystuin)
- de Maria Hofkertuin in Duivendrecht
- het Kleine Gartmanplantsoen in Amsterdam
- de Dudoktuin Oranjepark in Bussum (aanwijzing gemeentelijk monument)
- de tuin van het woonhuis van John Bergmans in Tilburg (onderzoek+ advies gemeente + eigenaar)
- het landgoed Schouwenburg bij Elburg (mbt verkoop)
- het Huis met de Hoofden in Amsterdam (advies + waardering mbt herinrichting)
- de kwekerij Overhagen in Velp (zorg om verkoop)
- de tuin van het Centraal Museum in Utrecht (zorg, bleek onterecht)
- Eikenrode, Rijksweg 392 in Wassenaar (melding)
- de kastanjes op het Toernooiveld in Den Haag (bleken al omgezaagd)
- Beresteyn Voorschoten (monitoren planproces)
- Park Hartenstein te Oosterbeek (aanbevelingen voor herstel)
- De Virieuxpark Zaltbommel (analyse + advies)
- De Walburgtuinen Nuenen (aanbieding waardestellend onderzoek en begeleiden eigendomswisseling)
- Oosterbeek/Clingendael Wassenaar (aanbevelingen, beplantingen en herstel)
- Brediuspark in Woerden (schaduwonderzoek)
- Park Hartenstein te Oosterbeek Ressurrection (advies over plaatsing kunstwerk)
- Oosterbeekse Landgoederenzone (volgen ontwikkelingen mbt waardenstellend onderzoek)
- Grouw, Wilhelminapark (zorg ivm versobering beplanting)
- Oosterpark Hoogezand (ondersteuning bewonersinitiatief)
- Nienoord Leek (bijdrage klankbordgroep)
- Kasteelpark Ruurlo (volgen ontwikkelingen ivm voornemen aanleg beeldentuin)

Weer kon worden vastgesteld dat de MC vaak veel te laat op de hoogte is van ingrijpende plannen die het historisch groen dreigen aan te tasten of te vernietigen. Voorts werpt nieuwe wetgeving (o.a. de Omgevingswet en de Erfgoedwet) zijn schaduw vooruit en de indruk bestaat dat er minder meldingen zijn als gevolg daarvan.

In 2013 zijn rechtszaken aangespannen mbt het Rosa Spierhuis en Arcen. Die van Arcen is in 2014 nog niet tot een einde gebracht. Ons beroepschrift over het Rosa Spierhuis is door de Raad van State ongegrond verklaard

Rapporteurs/adviseurs groen erfgoed.

Deze vrijwilligers vormen de steunpunten in de regio's en houden de MC op de hoogte van wat er in hun gebied speelt. Deze rapporteurs/adviseurs van de NTs worden aangestuurd door 3 coördinatoren, te weten Hanny van der Heide, Lenneke Berkhout en Willem Verhoeven. Zij doen in de MC verslag van alle activiteiten in hun regio. Door deze nieuwe structuur zijn de onderlinge contacten aanmerkelijk verbeterd.

De jaarlijkse Rapporteursdag vond in 2014 plaats in Vreeland op de historische buitenplaats Vreedenhorst. Daar werd uitleg gegeven over de Omgevingswet door Carla Scheffer en over de transitie van Monumentenwet naar Erfgoedwet door Mariël Kok. En er werden presentaties gegeven over de restauratie van het De Virieuxpark in Zaltbommel, de casus Arcen en de Walburgtuinen in Nuenen, respectievelijk door Carien

van Boxtel, Hanny van der Heide en Willem Verhoeven. De dag werd afgesloten met een wandeling over de buitenplaats onder leiding van Kees Beelaerts van Blokland, de eigenaar van deze buitenplaats.

Leden van de Monumentencommissie en rapporteurs tijdens de jaarlijkse Rapporteursdag, die in 2014 op de historische buitenplaats Vreedenhorst werd gehouden.

De rapporteurs/adviseurs groen erfgoed die in 2014 voor de MC als waakhond van het historisch groen fungeerden waren:

Groningen: Stieneke van de Wal

Friesland: Rita Mulder-Radetzky

Drenthe: Thea Brouwer

Overijssel: vacature

Gelderland: Henk Barkhof en Hanny van der Heide

Utrecht: Fabienne Hellendoorn, Lia Copijn, Mariska de Boer en Lenneke Berkhout

Noord Holland: Piet Bakker, idem voor Amsterdam: Juliët Oldenburger

Zuid Holland: Rotterdam-Den Haag e.o. Joost Gieskes. Overig gebied: Inge Castelijm

Noord Brabant: Willem Verhoeven en Carien van Boxtel

Zeeland: Nelleke van der Feltz-van Heumen

Limburg Noord inclusief land van Cuijk en Rijk van Nijmegen: Anneke Meijsen

Limburg Midden: Fon Habets

Limburg Zuid: Mauk Driessen.

7 Open Tuinencommissie

De Open Tuinencommissie van de NTs was in 2014 als volgt samengesteld:

- Gonne Doorman-van den Wall Bake (voorzitter)
- Marianne Bielders-Bergmans
- Brigitte Gentis-van Dam Merrett
- Lietje de Vree-van den Bergh
- Beline Geertsema-Key (NTs bestuurslid)
- Anneke van Apeldoorn
- Rita Bergshoeff-den Breeje

Vergaderingen

De Open Tuinencommissie kwam twee keer bijeen in maart en oktober.

open tuinen gids 2014

Open Tuinen Gids 2014

Begin maart kwam de Open Tuinen Gids 2014 uit waarin 291 tuinen werden beschreven. Het thema van de Gids was: "Bezeten van verzamelen".

Open Tuinen Gids 2015

De redactiemedewerkers kwamen drie keer in vergadering bijeen. Het thema van het jaar 2015 is; "Kwekerijtuinen". Er wordt met een productieschema gewerkt hetgeen de samenwerking ten goede komt.

De redactiemedewerkers zijn:
Henriette Sibmacher van Nooten: eindredactie

Linde Geurts: productie

Eugenie van Dam van Isselt: vormgeving

Lietje de Vree en Gonne Doorman

vertegenwoordigden de Open Tuinencommissie en waren betrokken bij de redactie en de correctierondes.

Regiodagen Open Tuineigenaren

Regio Noord

De regiodagen werden gehouden in Ruinerwold (Drenthe) en in Neerijnen (Gelderland).

Regio Zuid

Voor de dertiende keer werd de regiodag Brabant gehouden, deze keer in Velp.

De bijeenkomst van de regiodag Zeeland vond voor de zesde keer plaats. Dit keer in Nisse.

Nieuwe Tuinen

Er werden 35 nieuwe tuinen beoordeeld. Een aantal tuinen werd herbezoekt.

Tuin van de maand

De Open Tuinencommissie is van plan om vanaf 2015 iedere maand een "Tuin van de maand" op de website te plaatsen.

Tuinjournaal

Voor iedere aflevering van het Tuinjournaal werd een open tuin uit de Gids gezocht die aansloot bij het thema van dat Tuinjournaal. Het artikel werd geschreven door de tuineigenaar of door auteurs die werden aangeleverd door Commissieleden.

PR

Door het verwerven van nieuwe tuinen en de inspanning van de Open Tuineigenaren konden nieuwe donateurs worden ingeschreven.

8 Publicatiecommissie

De publicatiecommissie was in 2014 als volgt samengesteld:

- Marianne van Lidth de Jeude, voorzitter (NTs bestuurslid tot maart 2014)
- Honey Wolff-Albers

BONAS blijkt met financieringsproblemen te kampen, waardoor de reeks studies over tuinarchitectuur in gevaar dreigt te komen.

De publicatie Bergmans (data en essay) staat daardoor op losse schroeven, maar de NTs is vrij om elke voorpublicatie en elk deelonderzoek elders onder te brengen.

De studie Van Nes, die al eerder een start ging binnen BONAS, wordt weer opgepakt door een team van 4 personen: Marianne Poorthuis, Marieke Mastboom, Adriana Verhagen en Nel Bartelse.

Voor het blad Monumenten schreef Marianne van Lidth de Jeude een opiniërende column. Voor de NTs-excursie van 13 september 2014 schreef Johanne Karssen een paper over de tuinarchitecten Russel Page en John Bergmans die elkaar als adviseurs van Robert en Jelena de Belder opvolgden. Deze paper is te downloaden op de website van de NTs.

9 Redactiecommissie

Het Tuinjournaal

Het Tuinjournaal is voor de Nederlandse Tuinenstichting een belangrijk medium om te communiceren met donateurs en relaties. Het Tuinjournaal verschijnt vier maal per jaar en streeft naar verdieping van de belangstelling voor het behoud van historisch belangwekkende tuinen en parken. In ieder nummer staat een aansprekend thema centraal.

De redactie was in 2014 als volgt samengesteld:

- Marian Lenshoek-Smeets (hoofdredacteur)
- Korneel Aschman
- Ronald van Immerseel
- Éva Kovács
- Anne Wolff
- Emilie Horst-Goossens (NTs bestuurslid)
- Leslie Leijenhorst
- Hanneke Prins (eindredacteur)
- Marion Kruisbrink

Julia Voskuil maakt geen deel uit van de redactie, maar schrijft artikelen voor bijna ieder nummer.

De redactie heeft in 2014 vier maal vergaderd.

Tuinjournaal maart 2014: Geur in de tuin

Geur in de tuin is het intrigerende thema van dit Tuinjournaal. Hans Kramer van kwekerij

De Hessenhof pleit voor biologische teelt in plaats van het kweken van 'plopplanten'. Beline Geertsema legt uit.

Korneel Aschman beschrijft dat snijbloemen steeds minder een uitgesproken geur hebben als gevolg van veredeling.

Voor tuiniers vormen tuingeuren een extra verrijking van het tuinleven, legt Éva Kovács uit.

Marian Lenshoek beschrijft dat Amerikaanse wetenschappers onderzoeken momenteel hoe je de essentie van een tuin zo kunt vastleggen dat alle zintuigen worden ervaren.

Anne Wolff vertelt over de ontdekking in de zeventiende eeuw van *Lathyrus odorata*: heerlijk geurend en onvermoeibaar bloeiend.

In de botanische tuin Jochumhof in Steyl wordt de plantenkeus bepaald door de geur en lange sierwaarde, schrijft Julia Voskuil.

Tuinjournaal juni 2014: Rozen

In de Nederlanden werden zeker al in de zestiende eeuw rozen gekweekt. Bekend is dat rozen voorkwamen in de tuinen van de paleizen van de Oranjes. In de negentiende eeuw ontstonden de eerste rosaria, in navolging van de beroemde rozentuin van Joséphine de Beauharnais, echtgenote van keizer Napoleon. Op het kasteel van Malmaison liet zij een

rozentuin aanleggen met alle in die tijd bekende rozen. Éva Kovács ging terug in de historie, via de rozentuin van Malmaison en de verschillende stromingen in de rozenwereld, met voorbeelden van rozensoorten.

In Nederland wordt het rosarium eigenlijk pas populair in het laatste kwart van de negentiende eeuw, schrijft Tjitske Brolsma namens de Nederlandse Rozenvereniging.

Nederland heeft diverse rosaria. Korneel Aschman schrijft over het Rosarium Oudwijk in Utrecht, dat tussen 1911 en 1913 is ontworpen door tuinarchitect J.J. Denier van der Gonis. De in 2007 gerestaureerde de rozentuin van kasteel De Haar, die het omslag siert, wordt beschreven door Piet Bakker. De rozentuin is in 1913 aangelegd als herinnering aan de oudste zoon van baron Etienne van Zuylen van Nyevelt van de Haar. Piet Bakker schetst eveneens de toekomst van de rozencollectie in het Belmonte Arboretum in Wageningen; van belang omdat het

onze enige botanische rozencollectie is. Ronald van Immerseel schrijft over de verborgen rozentuin van de buitenplaats Nijenburg in Heiloo.

Rozen typeren de tuin van Henk en Brigitte Gentis-Van Dam Merrett. De tuin is in 1974 aangelegd door Liesbeth Canneman. De rozen staan in de borders; muren, pergola's en 'bloemtorens' zijn bekleed met klimrozen, zo beschrijven Brigitte Gentis en Jet van Dam van Isselt.

Tuinjournaal september 2014: Vitamine G

Groen maakt gelukkig. De tuiniers, tuinbezoekers en in groen erfgoed geïnteresseerden onder ons weten dat al langer. Het positieve effect van een groene omgeving is veelal de drijfveer van onze passie. Maar ook de wetenschap ziet een duidelijke relatie tussen groen en welbevinden: 'Vitamine G'.

Wetenschapper Agnes van den Berg schetst tuinieren als de meest effectieve manier om de weldaad van de natuur te ervaren. Ook de kleuren van tuinplanten hebben interessante effecten op ons welbevinden, aldus Martje van den Bosch. Opentuin eigenaar Marjan Sorgdrager vertelt over de helende werking van haar tuin na een levensbedreigende situatie.

Bij sommige wandelroutes wordt door afwisseling en amusement heel bewust ingespeeld op wat je 'belevingservaring' kunt noemen. Wim Meulenkamp wandelde voor ons een 'rondje landgoed Vilsteren' met mooie vergezichten, een kurkentrekker, een kluis en een graf.

Maar ons groen is niet altijd gezond, schrijft Frank Moens van de Bijenvereniging: de hoge concentratie bestrijdingsmiddelen in sierplanten bij tuincentra heeft een grote invloed op de bijensterfte. Architectuurhistoricus Mariëtte Kamphuis vertelt Anne Wolff over haar passie:

het telen van biologische snijbloemen. In alle verhalen is 'vitamine G' van cruciale betekenis.

Tuinjournaal december 2014: Nederland inspireert

In de winter trekt de tuinier zich terug in huis om inspiratie op te doen voor een nieuw tuinjaar. Niet alleen voor de eigen tuin, maar ook om plannen te maken om tuinen te bezoeken, boeken te lezen en op zoek te gaan naar interessante kwekers.

Anne Wolff schrijft over 'Het geluk van de tuin'; een tijdloos boek met bespiegelingen, goede raad en vriendelijke wenken van een bevlogen tuinier. Het Nederlandse rijtjeshuis heeft een typisch Nederlandse equivalent in het buitengebied: het 'rijtjesbuiten', betoogt Korneel Aschman.

De Leidse Hortus was al vroeg toonaangevend in het verzamelen van planten uit verre landen. Diverse boeken hadden in de Gouden Eeuw grote invloed op rijke plantenliefhebbers, schrijft Carla Teune. Julia Voskuil interviewde Coen Jansen, een invloedrijke kweker van bijzondere vaste planten, met de nadruk op natuurlijk tuinieren.

Martje van den Bosch beschrijft de Dutch Wave: een golvende manier van beplanten in harmonie met de omgeving. Een inspirerende wijze van tuinieren die in het buitenland beroemd is geworden. Marian Lenshoek interviewde Marijke Heuff; haar sfeervolle

tuinfoto's zijn gepubliceerd in talloze tijdschriften en boeken in binnen- en buitenland en haar werk maakt deel uit van ons nationale erfgoed. Piet Oudolf maakte het ontwerp voor de bijzondere tuin 'Schelphoek' op Tholen, die aansluit op het omringende landschap, ontdekte Julia Voskuil.

Monique Wolk beschrijft haar ervaringen als Nederlandse tuinarchitect werkzaam in Sissinghurst, de beroemdste tuin van Engeland. De Nederlandse invloed op de internationale tuinarchitectuur blijkt onder andere uit de Privy Garden van Hampton Court, die de tuinideeën weerspiegelt van koning Willem III, zo schrijft Arend Jan van der Horst.

10 Commissie Sociaal Tuinieren

De Commissie Sociaal Tuinieren was in 2014 als volgt samengesteld:

- Suzanne Kooij (projectleider)
- Natascha Béguin (tot november 2014)
- Robertien Aberson (NTs bestuurslid)
- Marilies Jacobs
- Suze Peeters

Het 'Sociaal Tuinieren' project is in 2011 gestart met een pilot in de Amsterdamse wijk Betondorp, en werd in 2012-2013 voortgezet in Betondorp, de Bloemenbuurt in Amsterdam Noord en de Pijp. Het project is een samenwerkingsverband tussen de Nederlandse Tuinenstichting en Stichting Present Amsterdam.

Het project behelst, dat groepen vrijwilligers in onder architectuur ontworpen volkswijken tuinen van ouderen en kwetsbare bewoners opknappen en opnieuw duurzaam beplanten. Deze mensen zijn zelf niet in staat hun tuin bij te houden en verkeren vaak in een sociaal isolement. De tuinen worden na de 'makeover' door individuele vrijwilligers regelmatig bijgehouden, waardoor de eenzaamheid waar de betreffende mensen vaak onder lijden doorbroken wordt.

De Nederlandse Tuinenstichting zet zich met diverse activiteiten in voor groen erfgoed. Door het helpen opknappen van tuinen in achterstandsbuurtten verbreedt de Tuinenstichting de uitvoering van haar missie tot een meer sociale invulling. Stichting Present Amsterdam helpt mensen die zelf onvoldoende geld, netwerk en gezondheid hebben om een bepaalde klus te klaren. Hierin werkt Present samen met maatschappelijke organisaties, die contact hebben met mensen in moeilijke posities.

De betrokken instanties hebben vaak geen budget om b.v. verwaarloosde tuinen op te knappen. Daarvoor wordt dan Present ingeschakeld; Present regelt groepen vrijwilligers om dergelijke klussen aan te pakken. Deze vrijwilligers komen o.a. vanuit kerken, bedrijven, studentenverenigingen en serviceclubs.

In 2014 is een nieuw projectplan voor de periode 2014-2015 tot stand gekomen; voor dit projectplan zijn succesvol fondsen geworven. Dit jaar financierden voor het eerst ook twee woningcorporaties mee: Eigen Haard (die een wijkpartnerovereenkomst afsloot met de NTs) en Rochdale. Kernpunten uit het projectplan 2014-2015 zijn:

- Project voortzetten in Betondorp en de Bloemenbuurt en uitbreiden in de wijk Jeruzalem (Watergraafsmeer)
- Verder aanvullen / aanscherpen methodiek
- Ontwikkelen duurzame financieringsmix
- Wetenschappelijk onderzoek laten uitvoeren

11 Websitecommissie

De Websitecommissie was in 2014 als volgt samengesteld:

- Suzanne Kooij (webmaster)
- Hanneke Jelles, die sinds 2013 een deel het Social Media beleid van de NTs uitvoert.

Website

De website heeft een beveiligd gedeelte, dat alleen voor NTs-donateurs toegankelijk is. Daarvoor kan men inloggen met een persoonlijke code. Op dit gedeelte staat o.a. de beschrijving van de open tuinen, met een plattegrond waarop de locatie staat aangegeven.

De vernieuwde website is sinds juli 2011 online, en heeft duizenden bezoekers per maand. De site heeft zich in de loop der jaren als een belangrijk visitekaartje en communicatiekanaal ontwikkeld voor de NTs.

Nieuwsbrief

Begin 2014 is de digitale nieuwsbrief van de NTs gerealiseerd, die zeer succesvol is en goed wordt gelezen. Inmiddels wordt de nieuwsbrief naar ca. 1800 belangstellenden gestuurd.

12 Lustrumcommissie

In september 2013 heeft het bestuur de bestuursleden Robertien Aberson en Emilie Goossens gevraagd het 7^e lustrum te organiseren dat plaats zal vinden in september 2015. Deze 'lustrumcommissie' heeft in 2014 de hieronder volgende gedachten en activiteiten ontplooid om de feestelijke gebeurtenis te realiseren.

Er is gekozen voor het thema 'Tuinen van de Toekomst'. Hotel de Wageningsche Berg te Wageningen wordt de locatie en de datum is vastgesteld op 26 september. Het thema zal uitgewerkt worden vanuit de hoofdvraag: 'Hoe zullen tuinen en parken zich in de 21ste eeuw gaan ontwikkelen?'. Doel van de lustrumdag is niet alleen een viering voor alle vrijwilligers en donateurs, maar ook een gelegenheid om voor alle 'stakeholders' en belangstellenden een bijzondere dag te organiseren.

Er zal een ochtendprogramma gepresenteerd worden met een filosofische paneldiscussie met publiek en een middagprogramma dat bestaat uit diverse lezingen over de 'groene' praktijk. Erik de Jong (bijzondere leerstoel Cultuur, Landschap en Natuur aan de UvA) heeft zijn medewerking als panellid toegezegd. Het podiumdebat wordt op film vastgelegd.

Om de kosten voor de deelnemers laag te houden zullen er diverse vermogensfondsen benaderd worden voor sponsoring. De totale begroting betreft € 20.000,-.

De jarige traktaat! Het goede doel wordt de herplaatsing van de unieke rozencollectie, 750 st., van het Belmonte Arboretum, gelegen naast hotel de Wageningsche Berg. Dit project past goed bij de NTs; spreekt tot de verbeelding en is toch concreet. De fundraising wordt georganiseerd door Lenneke Berkhout.

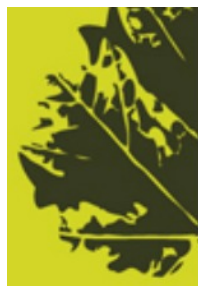
Ook de publiciteit zal veel aandacht krijgen; Nieuwsbrieven, homepage website en zowel in het Tuinjournaal van maart en juni 2015 als in de 'lustrumspecial' van september 2015. Daarnaast zal er een geheel up-to-date perslijst gemaakt worden door Natascha Béguin.

Gedurende het hele volgend jaar zal alle NTs mail-communicatie voorzien zijn van het fraaie lustrumlogo.

13 Overige activiteiten

Sneeuwklorkjesdagen

Ook in februari 2014 organiseerde de NTs de jaarlijkse Sneeuwklorkjesdagen. Er werden weer een paar nieuwe Sneeuwklorkjestuinen, die vroeg in het jaar kunnen worden bezocht, aan de lijst van Sneeuwklorkjesdagen toegevoegd.

De jaarlijkse Sneeuwklorkjesdagen

Vrijwilligersdag 2014

De jaarlijkse Vrijwilligersdag werd in 2014 gehouden op de buitenplaats Vreedenhorst. De eigenaar Kees Beelaerts van Blokland gaf een lezing over 'Tuinarcheologie'. Vervolgens gaf hij aan de aanwezigen een rondleiding over de buitenplaats. Aan de vrijwilliger van het jaar 2014, Lietje de Vree, werd een bokaal uitgereikt.

Beurzen/evenementen

Sinds 2013 is speciaal voor beurzen Ellen Oswald als vrijwilliger aangetreden. Het beurzenbeleid is in 2014 verder uitgebouwd; nieuwe vrijwilligers hebben zich aangemeld. De NTs-stand op de Kwekerijdagen op het Landgoed Bingerden in juni werd door o.a. leden van de Open Tuinencommissie bemand. Er werden donateurs ingeschreven en folders en oude Tuinjournaals aan belangstellenden uitgedeeld.

De NTs was in 2014 aanwezig op de volgende beurzen:

- **Sneeuwkllokjesdagen**, De Boschhoeve, Wolfheze 13, 14, 15 februari
- **Noordelijke Kwekerijdagen**, Meeden 26 en 27 april
- **Plantenmarkt Hortus**, Leiden 9 (en 10) mei
- **Arboretum Trompenburg**, Rotterdam 10 en 11 mei
- **Zeeuwse Rozentuin**, Kats 29, 30, 31 mei
- **Tuinmarkt Hernen**, 7 juni
- **Plantenmarkt onder de Linden**, Noordwijk 14, 15 juni
- **Amsterdamse Grachtentuinen** 20, 21, 22 juni
- **Kwekerijdagen Bingerden**, 20, 21, 22 juni
- **Tuindagen Landgoed Vollenhoven**, De Bilt 27, 28, 29 juni
- **Open Tuinendag Utrecht** 28 juni
- **Oogstfair**, De Boschhoeve 20 september